

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane „ „ „ pe 1/2 an 5 „ „ „ România și străinătate pe an 14 franci „ „ „ „ pe 1/2 an 7 „</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficioase concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane</p>	<p>Correspondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ” iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRAȚIA Bibliotecii și Tipografiei diec. în Caransebeș</p>
--	--	---

Raportul general

al comitetului central al Reuniunii învățătorilor gr. or. rom. dela școalele confesionale din diecesa Caransebeșului pe anul 1900/1.

Onorată Adunare generală!

Conform §-lui 26. lit. f) din statute comitetul central are onorul a presenta următorul raport despre activitatea sa și starea spirituală și materială a Reuniunii pe anul 1900/1 adică pe timpul dela adunarea generală ținută anul trecut în Oravița până în ziua de azi. Înainte de toate însă ne credem îndatorați a anunța On. adunări generale, cumcă Prea Onoratul Domn Patriciu Drăgălina, prin scrisoarea sa din 24 Septemvre (7 Octomvre) a. c. a abzis dela postul de președinte din cauza, că fiind foarte ocupat cu conducerea institutului nostru pedagogic din Caransebeș și cu catedra sa profesorală și trebuind să muncească și pe alte terenuri, nu află timpul recerut pentru o muncă rodnică reclamată de interesele Reuniunii și nu este în stare să satisfacă datorințelor legate de misiunea unui președinte al ei, din care cauză mulțămind pentru distingerea, ce i s'a făcut, și roagă a fi considerat și în viitoriu ca un tovarăș de luptă totdeauna gata a conlucra după putință la promovarea progresului corpului învățătoresc din diecesă.

Comitetul central a ținut în anul 1900/1 două ședințe ordinare satisfăcând astfel prescrișelor §-lui 24 din statute și două ședințe extraordinare.

Prin mai multe concluse s'au rezolvat toate chestiunile supuse delibărării comitetului central și se cuprind în protocoale exhibate sub Nr. 125/1900, 42/1901, 70/1901 și 98/1901.

Prin concludul comitetutului din 22 Octomvre 1900 de sub Nr. prot. 17 și prin cerculariul cu acelaș dat sub Nr. 124, comitetul a luat măsurile de lipsă pentru reconstituirea despărțemintelor Reuniunii și activitatea acestora în anul de gestiune 1900/1 punendu-li-se în vedere scopul Reuniunii indicat în §§-ii 2 și 26 din statute și îndatorându-le a ținea adunările

prescrise, în cari membrii învățători să discute asupra chestiunilor pedagogice, ce privesc mai de aproape școala și învățământul în școalele noastre populare ținând disertațiuni și lecțiuni practice din ori care disciplină a școalei populare, precum și din ramul economic, ca așa tot mai mult să se lămurească în pracsă chestiunile școlare.

Dintre cele 12 despărțeminte prevăzute în statute au funcționat: 1. Bocșa, 2. Oravița, 3. Ciacova, 4. Buziaș, 5. Piscarea albă, 6. Logoj, 7. Caransebeș, 8. Făget.

Nu au funcționat despărțământul Verșeț, Panciova, Mehadia și Bozoviciu; aceste trei din urmă din cauza, că în acelea nu avem membrii, fiind pe teritoriul lor școale comunale.

Specialele rapoarte ale despărțemintelor Reuniunii ne înfățișează următorul prospect de activitate didactică.

În despărțământul I. al Bocșei, în care funcționează ca președinte învățătorul Ioan Marcu, învățătorii s'au întrunit într'o ședință, ținută în Bocșa-Montană la 16/29 Noemvre 1900, în care învățătorul Ioan Marcu a ținut cu elevii din școala sa o prelegere din limba română în cl. I. (Scriptologie) scriind și cetind școlarii cuvinte normale de o silabă cu literile i, e, a, n, m, v, s, l, r, u, t, b, g, și z. În clasa II. școlarii au scris nume proprii pe caete. Clasa III și IV au avut ocupațiuni silente din gramatică. În oara a doua numitul învățătoriu a propus din Geografie (clasa III.) noțiunile: șes, colină, deal, munte și muntenie. În clasa IV comitetul Timiș, iar în clasa V și VI regatul Greciei. După demiterea școlarilor, despărțământul a discutat asupra propunerilor de mai sus, pe cari le-a declarat succese. — Ca teme de elaborare s'au recomandat învățătorilor următoarele teme:

a) Ce poate face învățătorul, ca raportul dintre școală și casa parintească să devină tot mai mult în armonia recerută?

b) Prin ce se poate tot mai mult desvolta interesul părinților și a poporului nostru român pentru școală?

c) Prin ce poate învățătorul contribui la cercetarea cât mai regulată a școlii de către elevi și eleve?

d) Importanța disciplinei în școala populară pentru cultura morală a elevilor.

e) În ce mod poate concurge școala pentru a influența spiritul de economisare la băieți? — temă propusă de membrul fondator Ioan Budințian pentru premiare cu un galbin.

Despărțământul a emis apoi un apel către preoțimea și învățătorimea din cercurile pretoriale Bocșa-Reșița, în care, dimpreună cu presidiul despărțământului „Bocșa” al Astei și cu domnul protopresbiter tractual, a dat indigitațiile de lipsă pentru stîrpirea păduchelui de sânge, (păduche lănos — Blutlaus), care în mod înspăimîntător a început a nimici moșiile de meri, precum a stîrpiț filoxera viile.

Despărțământul II în frunte cu Dl. Ilie Trăilă, ca președinte, a ținut două adunări, în cari d-l Nicolae Băiaș din Oravița a citit disertațiunea sa: „Cum ar trebui aleasă și redusă materia de învățământ, ca școala populară să-și ajungă scopul său”, care disertație cu consimțământul adunării s'a publicat în una din foile noastre. Învățătorul George Dragoescu a ținut prelegerea practică: „Deslegarea logică a temelor din Aritmetică”, care a fost declarată de foarte succesă. Pe lângă aceasta despărțământul Oraviței își augmentază biblioteca sa, care constă din 122 tomuri și toate legate în preț de 255 coroane și 38 bani.

Despărțământul al III. Vârșet n'a funcționat, dar învățătorii din acel tract dimpreună cu comisariul lor școlariu Ioachim Miloia s'au întrunit într-o conferință publică și au discutat asupra esperințelor făcute la esamenele anuale din tractul Vârșetului, iar comisariul școlariu a citit un raport despre esamenele, la cari a luat parte în calitate officioasă.

Despărțământul IV Ciacova în frunte cu Prea On. Domn Protopresbiter Ioan Pinciu, ca președinte, au ținut două adunări: una în 4 Decembrie 1900, în comuna Foeni, iar a doaua în 18 Iunie în 1901 în Ciacova.

În prima adunare învățătorii din Foeni, Procopiu Șimian a ținut cu elevii săi o prelegere practică din Religione, iar învățătoarea Ana Șimian la școala sa de fete din Scriptologie, anume sunetul: a. Ambele prelegeri au obținut aprobarea despărțământului, iar comitetul central la rîndul său a ținut să constate, că din Scriptologie prea puțin s'a parcurs până în timpul, când s'a ținut adunarea.

În adunarea a doaua învățătorii din acest despărțământ au ținut conferință publică dimpreună cu protopresbiterul tractual și comisariul școlariu Procopiu Șimian asupra esamenelor anuale, și anume: a) asupra împlinirii dispozițiilor luate de protopresbiter, ca inspector școlar, b) cu privire la ținuta, care a observat-o fiecare învățătoriu la examen, c) la disciplină, d) la materia, din care s'a examinat, e) la răspunsul elevilor, f) la metoda observată la propunerea rugăciunilor, istoria biblică și catechismul.

Despărțământul Buzașului, în frunte cu Prea On. Domn Ioan Pepa, ca președinte, a ținut numai o conferință publică la 21 Iunie, în care învățătorii și-au împărtășit observările și esperințele câștigate dela singuraticile esamene anuale, iar comisariul școlar tractual Ioan Marcu și-a ținut reflecșiunile sale cu privire la tot, ce privește aranjamentul școlii, cât și cu privire la metodică specială a fiecărui obiect de învățământ, arătând în praxă, cum trebuie delăturate defectele școlare constatate la esamenele anuale în tractul Buzașului și cum trebuie purtate conspectele, precum: ziuariul, în care se introduce materia, ce se propune în fiecare oră de prelegere; conspectul materialului propus, din care comisiunea are să examineze pe școlari, clasificățiunea etc.

Despărțământul VI Biserica-albă, în care funcționează ca președinte învățătorul Nicolae Mircea din Sasca-Română, a ținut o adunare în 30 Novembre 1900 în școala noastră confesională din Răcășdia, în care învățătorii acelei școlii, d-l Emilian Novacovicu, a ținut cu școlarii săi o prelegere practică din limba română, tractând în clasa III bucata de citire: „Pățania unui copil”, pe când clasa IV decopia pe tăblițe din legendariu bucata de citire: „Odaca de locuit”. Clasa V a fost ocupată cu declinarea substantivelor: calul, vaca și scăunia, iar clasa VI deslega tema scripturistică: Asămănarea cânelui cu pisica.

Învățătorul Demetriu Petrovicu din Socolari a citit disertația: Învățătorul, școala și scăzemințele ei.”

Învățătorul Mateiu Milencovicu din Iladia a citit disertația: „Multă vorbă e sărăcie și în școală”. Atât prelegerile practice, cât și disertațiunile ținute au obținut probarea adunării.

Acest despărțământ a înaintat propunerea de cuprinsul, ca să întrevină la Venerabilul Consistoriu cu rugarea, ca să se ia măsurile de lipsă, pentru ca învățătorilor, cari nu iau parte la adunările Reuniunii, să nu li-se plătească viatele și diurnele prescise de Regulamentul școlariu, care propunere se înaintează On. Adunări generale prin exhibit separat.

Despărțământul VII al Logoșului, în frunte cu Prea On. D. Dr. George Popovicu, ca președinte, a ținut două adunări ambulante, una în 22 Martie și alta în 27 Mai 1901 încopciind activitatea sa cu ținerea de esamene publice, ca membrii despărțământului să-și câștige cunoscințe practice despre materialul de propunere, de metod, disciplină ș. a. și astfel a discutat asupra acestora în conferință publică, carea a dechiarat esamenul din comuna Sacul a învățătorului Vasile Tărăian și esamenul învățătorului Iuliu Ioanovicu din Jena, de deplin succese.

Învățătorul Alexandru Onae din Logoș a ținut în prima adunare o lecțiune practică din învățământul intuitiv despre „bancă”.

Învățătorul George Bălțean din Șdioara a ținut o prelegere practică din gramatică: „Despre verb”. Ambele prelegeri au fost pe deplin succese.

Preotul-învățătoriu Traian Gașpar, din Hezereș, a ținut o disertație despre stupărit.

Învățătoriu George Joandrea din Logoj a disertat despre „Învățământul pentru nobilitarea sentimentelor“, apoi „Genealogia familiei Huniadesilor“ și despre „Revisuirea fondului regnicolar de pensioane al învățătorilor populari, dorințe și gravamine învățătoresci“. Disertațiunile ținute au întâmpinat aprobarea despărțământului, iar operatul „Revisiunea fondului regnicolar de pensioane“, comitetul l-a predat dlui vicepreședinte Traian Lința spre cenzurare și raportare în adunarea generală.

Acest despărțământ mai dispune de o bibliotecă, care constă din 96 opuri în 112 volume.

Despărțământul al VIII Caransebeș, în frunte cu Prea On. D. protopresbiter Andreiu Ghidiu, a ținut trei adunări, în cari

a) învățătoarea Elena Biju din Caransebeș a citit disertația sa: „Limba română în anul prim de școală“, apoi: „Ținuta învățătorului în secolul XX“.

b) Învățătoriu George Lipovan din Maciova a citit darea de samă asupra cărții apărute cu titlul: „Drepturile și datorințele învățătorilor confesionali“.

c) Comisarul școlar al tractului Caransebeș George Cătană a citit operatul său: „Observări asupra examenelor din protopresbiteratul Caransebeșului“, după ce învățătorii, din acest tract au participat la examenele școlărilor noastre confesionale din Caransebeș, asupra cărora s'au întins o serioasă discuțiune atât în conferința învățătorilor, cât și în „Foia Diecesană“, la care au luat parte activă și D. protopresbiter tractual.

Despărțământul IX al Făgetului, în frunte cu Prea On. D. Sebastian Olariu, ca președinte, a ținut două adunări una 30 Noembrie 1900, alta în 15 April a. c., în cari

a) Învățătoriu Traian Unipan din Făget a ținut o lecțiune practică din limba română: „Scriptologia“ tractând cuvântul normal „ic“ cu deplin succes.

b) Învățătoriu Vasile Brașovan din Furdea a ținut o prelegere de economie: „Despre arat“.

c) Preotul Eugen Sudreșan din Temerești a ținut o prelegere din Religione: „Copilul și merele“ după treptele formale Herbert-Zilleriane.

d) Învățătoriu Traian Unipan, ca comisar școlar tractual a citit raportul său general despre examenele din anul 1900. — Aceste operate au obținut aprobarea adunării.

Pe lângă aceste rezultate, cari sunt dovadă despre aceea, că învățătorii diecesei noastre prin impulsele folositoare, ce le dă Reuniunea noastră învățătorescă, ostenesc și jertfesc mult întru promovarea instrucțiunii și perfecționării învățământului popular și întru înaintarea poporului nostru român, comitetul se află în plăcuta pozițiune de a anunța On. adunări generale, că un membru al Reuniunii noastre, dl. Stefan Alexandru, învățătoriu în Srediștea-mică a compus un Abcedar român (manuscript), care prin

nota Venerabilului Consistoriu diecesan din 17 Martie Nr. 4589 Șc. s'a transpus Comitetului Reuniunii spre opinie, iar acesta a predat operatul spre studiere membrului de comitet George Joandrea și l'a luat în programul adunării ca obiect de discuțiune în ședința a doua.

Tot acelaș zelos învățătoriu, a compus: „Cartea copilor pentru clasa a II. primară“, care carte s'a transpus Reuniunii spre opinie prin nota Venerabilului nostru Consistoriu diecesan dno 2 Iulie a. c. Nr. 2006 Șc., iar comitetul a luat hotărîrea, ca această carte dimpreună cu Abcedarul ilustrat, compus, de subinspectorul școlar Demetriu Grama și transpus iarăș spre opinie tot prin nota Venerabilului Consistoriu Diecesan din 17 Martie a. c. Nr. 4416 Șc. să se dea despărțământelor Reuniunii spre studiere în anul de gestiune, ce se începe imediat după adunarea generală prezentă.

În lipsa premierii unei cărți didactice din fundațiunea Sofia și Stefan Antonescu, în conformitate cu concludul adunării generale din anul trecut și cu aprobarea a însuș fundatorului Stefan Antonescu, comitetul a împărțit gratuit 450 de Abcedare la școlarii și școlărițele diligente, dar sărace și anume cu ocaziunea examenelor din acest an prin Prea On. Domni protopresbiteri tractuali. Valoarea Abcedarelor se urcă peste 200 cor. Abcedarele s'au împărțit în proporțiune, în care se află introduse în școlăle noastre din diecesă și conform reclamațiunilor din partea despărțământelor. După autorii abcedarelor noastre, s'au distribuit 160 bucăți de Vasile Petri, 80 de bucăți de I. Popescu, 70 bucăți de prof. E. Bodoș, 70 bucăți de Iosif Moldovan și 70 bucăți de „Mai mulți prieteni ai școlăle“.

Abcedarul cu motto: „Cine are carte are parte“, intrat la concursul publicat pentru premiarea din fundațiunea Sofia și Stefan Antonescu, ca unul, ce nu a întrunit condițiile de concurs, s'a înapoiat autorului, pe lângă notificarea, că adunarea generală din anul trecut nu l'a putut premia; comitetul însă i-a mulțumit cu o cale pentru interesul dezvoltat pe terenul învățământului nostru popular.

La adunarea generală a Reuniunii surori a învățătorilor gr. or. români din protopresbiteratele din dreapta Murășului, aparținătoare diecesei Aradului, ce s'a ținut la 26 și 27 August la Arad, Reuniunea noastră a fost reprezentată prin delegații Comitetului: Ioan Marcu și Romul Ancușa alăturându-se la această delegație și învățătoriu George Jian din Oravița. D-l primsecretar Ioan Marcu a salutat adunarea generală în numele Reuniunii noastre, iar d-l Romul Ancușa va expune un raport detaliat despre decursul adunării, care va învedera importanța legăturii Reuniunii noastre cu laudata Reuniunea sora din diecesa Aradului, carea și la adunarea prezentă este reprezentată prin delegații ei dnii: Iosif Moldovan vice președintele Reuniunii și Train Givulescu, învățătoriu la școlă de model a seminariului diecesan aradan.

Ca un moment înălțătoriu, în viața noastră in-

vătătoarească avem a înregistra și în analele Reuniunii noastre iubileul de 25 de ani, ce comuna noastră fruntașă Cacova din protopresbiteratul Oravița a aranjat vrednicului ei învățătoriu Traian Lința din incidentul împlinirii de 25 de ani de serviciu a acestuia ca învățătoriu în numită comună.

Este înălțătoriu acest moment pentru noi învățătorii, dar și pentru Reuniunea noastră învățătoarească, care acum are a înregistra pe al doilea iubilar, pentru că dat ni este a ne bucura de recunoștința, ce poporul nostru român tinde a o da și muncitorilor săi învățători, precum deșteptul nostru popor din Cacova a dat învățătorului său Traian Lința, care după o muncă rodnică de 25 ani, a fost sărbătorit de poporul său, de elevii săi mici și mari, în mod surprinzătoriu, ba chiar în semn de adevărată recunoștință dăruit cu prețioase prezente.

Învățătorimea din părțile Oraviții în frunte cu Prea On. Domn protopresbiter tractual Alexandru Popoviciu și comisariul școlariu George Țunea încă și-a manifestat recunoștința față de iubilar, iar secretariul Reuniunii noastre în numele acesteia a binevențat pre meritatul iubilar, actualul vicepreședinte al Reuniunii, și ca semn de recunoștință pentru harnicia sa dovedită pe terenul școlar a fost distins prin telegrame de felicitare din partea Prea Sântției Sale Dmnlui Episcop diecesan Nicolae Popea, a Prea Cuvioșiei Sale părintelui Arhimandrit și a tuturor fruntașilor noștri din gremiul consistoriului diecesan.

Onoare și laudă bravului nostru popor din Cacova, care în așa mod eclatant și-a dovedit stima, iubirea și recunoștința față de meritatul său învățătoriu! Onoare și laudă se cuvine să aducă la acest loc și Reuniunea harnicului învățătoriu Traian Lința, care prin munca sa asiduă a contribuit la redicarea prestigiului nostru dăscălesc și ni-a dat implus a ne însufleți pentru chemarea noastră învățătoarească.

Neputându-se realiza idea de a eda foaia ca organ a Reuniunii, din cauza că la apelurile date în două rânduri din partea Comitetului, au răspuns numai 134 abonenți, Comitetul a dispus, ca abonamentul de 2 cor. încurse dela membrii Reuniunii să se compute în taxele lor, iar celorlalți Domni abonenți, să li se restituie în cazul când nu-l donează Reuniunii.

Trecând dela partea aceasta a raportului nostru care dovedește rezultate satisfăcătoare și progresive în partea didactică a Reuniunii, urmează relatarea asupra mijloacelor, ce stau Reuniunii la dispoziție pentru posibila promovare a scopului ei cultural didactic.

(Va urma)

Adunarea din Făget

— *Raport special* —

Sosirea

Reuniunea învățătorilor gr. or. rom. din diecesa Caransebeșului și-a ținut adunarea generală din acest an în Făget.

Partea cea mare a membrilor a sosit în Făget Sâmbătă în 29 Septembrie cu trenul de 11 oare a. m. La gară au fost întâmpinați din partea comitetului aranjator în frunte cu Prea On. Domn Sebastian Olariu protopresbiter, care a binevențat pe cei sosiți prin o cuvântare scurtă, dar simpatice primită și însoțită de uralele celor de față. A făcut o bună impresie și binevențarea protopretorului cercual al Făgetului. Acestor întâmpinări le răspunde dl Lința vicepreședintele Reuniunii interpretând sentimentele și mulțumita învățătorilor. Dela gară cei sosiți au fost conduși la otel, unde s'a efectuat încheierea membrilor.

Ședința comitetului

La 3 oare după amiază s'a ținut în localitățile destinate ședința comitetului, dezbătându-se asupra obiectelor din ordinea de zi pentru adunarea de mâine. Membrii de comitet au fost aproape toți prezenți, iar decursul ședinței a fost interesant și demn.

Seara de cunoștință

Seara de cunoștință a fost animată. La aceasta a participat elita societății și inteligenții române din Făget. Însemn pe Prea On. Domn protopresbiter cu doamna soție, d-lui Haneș secretar la Făgetana și a d-lui Gaita avocat, precum și alții al căror nume îmi scapă, iar din depărtare pe veteranul mecenat al reuniunii I. Petroviciu, pe d-nii Avramescu, preot în Nicolinț, I. Russu Șirianul, redactor la „Tribuna Popoului“, Dr. P. Ionescu, profesor, precum și mai mulți d-ni preoți din jur. — Am observat la adunare pe d-nii preoți: Iosif Curuț, I. Băian, N. Gherga, A. Iosof, E. Sudreșan, I. Bogdan, N. Gărbacea cu soțiile; George Popoviciu, Barzu, N. Mihoc, Tătar. — Animația a fost neconturbată și a ținut până târziu noaptea.

Servițul divin

Duminecă la 9 oare a. m. s'a ținut servițul divin împreună cu rugăciunile usitate ocazionale, la care au celebrat Prea On. D. Sebastian Olariu, asistat de presbiterii Iosof și Băian și diaconul Dr. P. Ionescu.

Răspunsurile le-a executat corul bisericesc din Făget sub conducerea d-lui învățătoriu local Unipan, iar cântările de strană le-a executat învățătorii Costescu și Liuba cu voci potrivite. Au asistat mulțime mare din loc și jur și din depărtare.

La finea serviciului divin și împărțirea anaferei P. O. Domn protopresbiter a ținut o cuvântare, în care a arătat cetățenilor din Făget mulțumita învățătorilor pentru bunavoință și ospitalitate.

Prima ședință

Imediat după serviciul divin s'a deschis ședința primă a adunării în biserică. Președintele ad hoc d-l Lința prin o cuvântare frumoasă deschide adunarea. Cuvântarea a fost ascultată cu interes și plăcere fiind bogată de idei frumoase și nimerite. Aplauzele

au fost generale. După aceasta au urmat prezentările. D-l president remarcă prezența următorilor d-ni: a Prea On. Dn. protopresbiter Sebastian Olariu ca delegat al Venerabilului Consistoriu, a Prea On. Domni Dr. George Popoviciu, protopresbiter al Logo-jului, și Iosif Morariu protopresbiter al Dobrei, a Spectabilului Domn Ladislau Schönerfeld, a dlui sub-inspector Ertl Herbert, a preotului rom. cat. Budinski din loc, a profesorilor Dr. P. Barbu și Dr. P. Ionescu a dlui I. Moldovan delegatul reuniunii surori din diecesa Aradului, pe cari adunarea îi salută cu însuflețire și căldură. Urmează salutările. Prea On. Domn Sebastian Olariu salută adunarea în numele Venerabilului Consistoriu, implorând binecuvântarea ceriului și urând succes. Spectabilul Domn Schönerfeld salută adunarea în numele cercului cu cuvinte frumoase și pline de căldură. Dl Ertl subinspector regesc salută adunarea din partea inspectoratului regesc al comitatului Caraș-Severin. D-l I. Moldovan salută adunarea în numele reuniunii surori aradane, — a venit să ducă esperințe ca dela cea mai veche reuniune, stea conducătoare a celorlalte. D-l Unipan învățător salută adunarea în numele cetățenilor din Făget. D-l Marcu, secretariu general, salută în sinul adunării pe dl Ioan Petroviciu, preotul din Ciclova Montană. Cuvintele frumoase ale dlui Marcu a trezit în toate inimile complăcere vie și legitimă emoțiune, iar adunarea aclamă pe blândul mecenat cu însuflețire. Salutarea dlui Stefan Antonescu trimisă în scris află ehou viul și recunoștință sinceră în inimile membrilor reuniunii. Se trimite apoi telegramă omagială Prea Sântiei Sale Domnului Episcop *Nicolae Popea*, protectorul reuniunii. După acestea d-l secretariu al reuniunii Ioan Marcu cetește raportul general al activității reuniunii din acest an.

Urmează alegerea comisiunilor pentru cenzurarea rapoartelor, și apoi disertațiunea dlui Stefan Albu „Despre alegerea carierei“, carea se declară de succasă. Fînd timpul înaintat presidential închide ședința între călduroase „Se trăiască“.

Banchetul

La 2 oare d. a. s'a ținut în sala otetului banchetul aranjat de comitetul aranjatoriu. Erau preste 200 de tacămuri, mîncări bune, dispoziție foarte bună. S'a toastat pentru Maiestatea Sa regele, pentru Ilustritatea Sa Nicolae Popea, pentru delegatul Venerabilului Consistoriu, Sebastian Olariu, pentru subinspectorul regesc, pentru protopretorele cercual, pentru oaspeți și P. O. D. I. Morariu protopresbiter în Dobra, pentru Fagețeni etc. În decursul banchetului mușica ne-a întreținut cu diferite piese naționale, cea ce a susținut și promovat dispoziția societății.

Ședința II

La 4 oare d. a. s'a ținut ședința a doaua în o sală a școlii de stat. D-l G. Joandrea, învățătoriu în Logoj, referază asupra Abcdariului intrat spre cenzurare

a învățătorului St. Alesandru din Srediștea Mică. Arătându-i părțile bune și scăderile acestui Abcdariu, face propunerea, ca Abcdariul să se primească de bun numai în cazul, când autorul va delătura scăderile, ce cuprinde, și restringându-i cuprinsul, care e prea vast. Propunerea, după unele observări se primesce, iar autorul fiind prezent se felicitează.

Urmează disertațiunea membrului G. Cătană: „Câteva cuvinte despre creșterea copiilor“. — Disertațiunea a fost interesantă și succasă și primită cu mulțămită protocolară. Dl Dr. P. Popoviciu protopop al Logo-jului se angajiază a suporta o parte din spesele pentru tipărirea disertațiunei, în considerarea cuprinsului ei instructiv, pentru ca să se lășască mai ales acolo pentru cine e scrisă, adevă: în popor.

Concert și petrecere cu dans

Sara la 8 oare s'a ținut concert, aranjat de comitetul local de aranjare cu conlucarea corului din Făget. Programul a fost scurt și bine întocmit și corul s'a achitat pe deplin de însărcinarea de a ne pregăti o sară plăcută. D-l conducător Unipan merită laudă și recunoștință pentru osteneală. — Programul concertului tipărit pe bilete „à la notice“ lucuriosoase, de salon, e următorul 1. „Foaie verde“ sextet de Muzicescu 2. „Bas solo“ de T. Cărăbaș, 3. „Puișorul“ terzet de Costescu, pentru băieți 4. „Hai Ileană“ cor mixt de Muzicescu. 5. „Logojana“ cor mixt de Vidu. A plăcut mult „Bas solo“, o română cântată de învățătoriu Cărăbaș, care are un bas minunat, sonor și voluminos.

După concert a urmat jocul, început cu hora; a durat până cătră ziuă în neconturbată animație și veselie. Mulți au plecat cu plăcute suveniruri.

Ședința III

Luni în 1 Oct. la 9 oare s'a ținut ședința a treia în sala mare a otelului. La ordinea zilei cetirea operatului d-lui George Joandrea, inv. în Logoj, referitor la revisuirea legii fondului regnicolar de pensiune a învățătorilor. Adunarea ascultă operatul cu atențiune și decide compunerea unui memorand în sensul operatului, care să fie înaintat Ven. Consistoriu spre sprijinire și luare în considerare. Se cetește telegramă P. On. D. Protopop Puticiu, care salută adunarea. Urmează rapoartele comisiunilor. Dr. P. Ionescu referază asupra petițiunilor de ajutorare intrate la birou, și se votează văduvei de învățător Bufan un ajutor de 40 cor. Comisia însărcinată cu referarea asupra raportului general al comitetului prin raportorul Bandu îl recomandă spre primire. Referentul comisiunei finanțiare Paliciu cetește referada asupra raportului cassariului. La acesta se deschide o discușiune mai animată și după observări multilaterale se primesce propunerea comisiiei: să se ia dispoziții de încasare a restanțelor cât mai eficace, iar bugetul se primesce.

Comisiunea însărcinată cu căștigarea de membrii

prin notariul său, dşoara învăţătoare Sofia Băiaş, raportează, că s'au înscris mai mulţi fruntaşi din Făget, anume : D-l Schönenfeld protopretore, d-l Gaita avocat, şi d-nii Feneşiu şi Kövári industriaşi, precum şi mai mulţi preoţi ca membrii ajutători. Aceştia se aclamă cu unanimitate şi însufleţire.

Ca loc pentru adunarea proximă unanim se decide — la propunerea d-lui Dr. P. Barbu — oraşul Fiume.

Ia propunerea dlui secretar general adunarea aclamează de membri onorari pe P. O. D. Dr. George Popoviciu pentru activitatea lui pe teren literar, bisericesc şi şcolar, pe P. O. D. Patriciu Dragalina pentru activitatea lui pe teren literar şi didactic, pe P. O. D. Dr. Traian Bedescu pentru activitatea lui pe teren bisericesc şi şcolar, pe P. O. D. Dr. Petru Barbu pentru activitatea lui pedagogică-literară şi pe O. D. Vasile Nicolescu primul preşedinte al reuniunii. Cei prezenţi, P. O. Domni Dr. Popoviciu şi Dr. Barbu, răspund şi mulţămesc emoţionaţi prin cuvinte alese pentru onoare, ce li se face şi promit, că se vor născu a fi demni de aceasta. Cuvintele lor sunt acoperite de aplause însufleţite, aducându-li se ovaţiuni călduroase.

Dl Ancuşa face propunerea, ca comitetul să caute modalităţile necesare pentru înfiinţarea unui internat, în care să se plaseze copiii de învăţatori, cari studiază şcoalele medii. Din cauza sărăciei, carea a sciut-o s'o ilustreze atât de bine dnii Dr. G. Popoviciu şi I. Marcu, propunerea se retrage şi se încheie discuţia.

După aceasta a urmat reconstituirea comitetului. Între aplause sgomotoase se declară aleşi cu unanimitate : D-l I. Lintă de president, d-l George Drăgoescu inv. în Oraviţa de vicepresident, iar ceilalţi membrii de comitet au fost realeşi. Dl Lintărespun de emoţionat pentru această onoare. Cuvintele d-sale au stărnit complăcere şi uralele abia voiau se încete.

După trecerea peste acest ultim obiect, d-l president prin o cuvîntare mēduoasă mulţămesc membriilor pentru participare, şi declară şedinţa ultimă a adunării de închisă.

Adio

Mulţimea oaspeţilor, cari au plecat Luni d. a. la 4 oare spre Logoj, e petrecută la gară. În sunetul muzicii şi strigatelor de „Să trăească” ne-am luat adio dela iubii Făgeteni.

Astfel şi-a încheat adunarea din acest an activitatea sa.

La anul viitor să ne vedem cu bine în Fiume !

Delaobad.

Varietăţi

Personale. Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan Nicolae Popea a sosit din Băile Herculane cu trenul de persoane de Marţi seara.

Avis. S'au luat măsurile de lipsă, pentru ca biserică de nou zidită din comuna Rugi, protopresbiteratul

Caransebeşului, să se poată sfinţi Duminecă în 14/27 Octomvre a. c.

Societatea de lectură pedagogico-teologică din Arad, ţinēdu-şi şedinţa sa de constituire în 25 l. c. sub presidenţa Reverendismului Domn profesor Dr. Ioan Petran s'a organizat în următorul mod : President : Victor C. Fizeşianu, teol. curs III, Secretariu : Romul R. Răţiu, teol. curs II, Notariu : Ioan Giuchiciu, ped. curs III, Cassariu Valer Felnean, teol. curs II, Bibliotecariu I : Iosif Tărău teol. curs I, Bibliotecariu II : Nicolae Raicu, ped. curs III, Controlor : Petru Savii, ped. curs IV, Com. literară : Victor Aga, teol. curs III, Zaharie Moga, teol. curs II, Aurel Papp teol. curs I, Ioan Suci, ped. curs IV, Ioan Popoviciu, ped. curs III, Com. musicală : Traian Nagiu, teol. curs III, Dimitriu Maci, teol. curs II, Aurel Raica, teol. curs I, Petru Ciucur, ped. curs IV, Ştefan Ştef, ped. curs III, Com. revisoară : Moise Popoviciu, teol. curs II, Ioan Chereşladan, teol. curs I, Iosif Leu, ped. curs III.

Ruga din Cruşoveţ — precum ne scrie dl *Isac Radulescu*, preşedintele comitetului parohial — se va ţinea în ziua de st. Paraschiva, care zi este zi de serbătoare, şi nu în ziua de st. Luca, zi de lucru.

Zorlenţana. Ni-se trimite următorul : Prospect pentru înfiinţarea unui institut de credit şi economii în Zorlenţ-Mare sub numele „Zorlenţana”. 1. Scopul societăţii este a desvolta spiritul de economisare şi a procura locuitorilor de toate clasele, cu preferinţa poporului ţeran agricol, credite trebuincioase. 2. Societatea se înfiinţează pe timp nedeterminat, cu un capital de cel puţin 25.000 coroane, care se împarte în 500 de acţiuni de câte 50 coroane. 3. Subscrierea acţiunilor se încheie cu ziua de 31 Octomvre 1901 st. n. 4. La subscriere sunt a se depune 10% din valoarea nominală a acţiei, adică după fiecare acţiune câte 5 coroane şi 2 coroane de fiecare acţiune spese de fondare, la 60 de zile după adunarea generală constituantă 10%, — şi la 120 de zile după adunarea generală constituantă iară 10% ; restul capitalului de acţiuni se va solvi în urmarea provocărilor direcţiunei, însă provocarea nu poate urma în rate mai mari de 10% şi în perioade mai scurte de 3 luni de zile. 5. Membrii fondatori îşi susţin dreptul de a alege prima direcţiune pre 3 ani de întâiu (§. 183. legea comercială). Dat în Zorlenţ-mare la 21 Iulie 1901.

Himen. Filimon Popoviciu învăţătoriu gr. or. rom. în Sălciţa, serbează cununia sa cu amabila Domnişoară Sofia fca lui Iosif Păducel din Gerbovêţ la 21 Octomvre v. a. c.

O rectificare. Elevul de a III-a clasă a şcoalei confesionale din Greovaţ *Ion Doria*, ne scrie cu datul de 1 Octomvre 1901 următoarele : „În interesul adevărului Vē rugăm să binevoiţi a atrage atenţiunea acelor domni „Mai mulţi oaspeţi”, cari au luat parte la alegerea de preot din Greovaţ, şi despre care alegere au raportat în „Foaia Diecesană” Nr. 38, cumcă comuna Greovaţ nu-i situată pre malul stâng al Ilişavei, — cum au publicat ei — ci li pe malul drept, dacă-i adevărată regula geografică : ... stăm cu faţa încotro curge apa şi avem la mâna dreaptă fermurul sau malul drept, iar la mâna stângă fermurul sau malul stâng”, după cum ne învaţă bătrânul învăţătoriu Căpeţ. Dar Vē rugăm să publicaţi îndreptarea asta a mea şi să nu ne lăsaţi în rătăcire, că apoi nu mai scim cine are drept, dascălul nostru cu geografia în mână sau cei „Mai mulţi oaspeţi”, fiind-că sunt mai mulţi.

Bibliografie

Cărți apărute și trimise Redacțiunii noastre :

Sfântul apostol Paul după sfânta Scriptură de Dr. Const. Chiricescu profesor la Facultatea de teologie din București. (Reproducere din „Biserica Ortodoxă Română”. 1897—98.) București Tipo-litografia „Cărților bisericești”. 1898.

Geografia Ungariei și elemente din Geografia generală pentru școlile populare de Dr. Nicolau Pop, conector, profesor și asesor consistorial, îndreptată și acomodată celui mai nou plan ministerial de învățământ. Edițiunea a noua. (Cu cartă Ungariei și mai multe ilustrațiuni.) Prețul broș. cu cartă Ungariei neagra c. — 50, colorată c. — 60. Brașov 1901. Editura lui H. Zeidner.

Psihologica precedată de Somatologie și urmată de Logica elementară pentru preparandii (școlile normale) de Dr. Petru Pipoș, profesor. Ediția a doua aumentată. Arad, 1901. Editura autorului. Prețul 2 cor. 40 fil. sau 1 fl. 20 cr. v. a.

Gramatica Română pentru școlile primare de Dr. Ioan Petranu, profesor. Partea I, pentru cl. III. Edit. II. Arad, 1901. Editura autorului. Prețul unui exemplar 30 fil.

Ionel. Educațiunea unui bun copil, carte pentru părinți și alți educători. „Principiile morale și creștinesci” de care trebuie să se conducă părinții în educațiunea copiilor lor, de V. Gr. Borgevanu, profesor de Filosof. și Pedagogie. Prețul 2 lei. — 2 cor. București—Gherla 1901

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de capelan de lângă preotul neputincios Maxim Bălan din **Iabuca**, se escrie concurs în urma dispozițiunii consistoriale din 21 Decembrie 1896 Nr. 3213 B. cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt : jumătate din sesiunea parohială și jumătate din venetele parohiei din Iabuca, carea este de a treia clasă.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați a-și trimite petițiunile lor, ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial, oficiului protopresbiterat gr. or. rom. al Vârșetului în Srediștea mică, poșta Nagy-Szredistye, până la termenul indicat.

Din ședința comitetului parohial ținută în Iabuca în 21 August 1901. 3—3 [74]

Nicolae Savu m. p.
președ. com.

Sava Petroviciu m. p.
not. com.

În conțelegere cu administratorul protopresbiterat.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Coșava**, proto-

presbiteratul Făgetului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. Salariu în bani gata 600 cor.
2. Pentru conferințe 16 cor.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Pentru lemnele trebuincioase pentru școală 25 cor. și pentru învățătoriu 35 cor.
5. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 40 fil. iar cu liturgie 1 cor.

6. Locuință liberă în edificiul școlii cu grădină de un juger și două jugere de pământ estravilan, după cari însuș are a plăti dările publice.

Alesul învățătoriu este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua pe școlari în cântările bisericești și a compune socoțile bisericești și cultuali.

Pentru serviții învățătoresci prestate înainte de ocuparea acestui post vacant, comuna bisericească nu acoardă nici un emolument, decât numai cele espuse în acest concurs.

Comitetul parohial dorește, ca recurenții să se presinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în sânta biserică, dar nici cum în ziua de alegere.

Ceice doresc a ocupa acest post învățătoresc au să-și subștearnă recursele ajustate cu documentele necesare, conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parohial din Coșava, la oficiul protopresbiterat gr. or. rom. în Făget, până la termenul prescriș.

Coșava din ședința comitetului parohial ținută în 5 August 1901.

[76] 1—3

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine : *Sebastian Olariu*, ppresbiter.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddo 15 Septembrie 1901 Nr. 3957 B. se escrie prin aceasta licitațiune minuendă pentru sculptura templei, partea din jos, și a picturii s. bisericii întregi din **Ocna de fer**, protopresbiteratul Bocșei-montane, cu prețul de esclamară 4355 cor.

Licitațiunea se va ținea în 21 Octombrie (5 Noembrie) a. c. la 10 oare înainte de amezii.

Planul și specificațiunea de spese se pot vedea ori și când la oficiul parohial local.

Reflectanții au să depună înainte de licitațiune 10% vadiu.

Comitetul își rezervă dreptul a preda lucrarea și unui oferent mai mare, dacă e convins că e măestru, respective pictor mai bun. Alt-cum numai oameni esperti vor fi admiși la licitațiune. 2—3 [74]

Ocna de fer, în 23 Septembrie (6 Octombrie) 1901.

Const. Păușian
președ. com. par.

Dimitrie Isvernicean
notariul comitetului.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvre n. 1901

Budapesta, gara de Vest (ny. p. u.), — Orșova — Verciorova

Or. Os. Ex. I	P. I-III	P. I-III	A. I-II	P. I-III	M. II-III	Stațiunile	Or. Os. Rx. I	P. I-III	P. I-III	A. I-II	P. I-III
1130 433	815 149	830 531	230 802	650 520		pleacă sosesc	Budapesta Timișoara-Iosefin	1250 803	715 930	125 750	740 153
439 546	205 357	610 823	810 924	713 854		pleacă sosesc	Timișoara-Iosefin Lugoș	757 646	747 616	712 507	738 620 1131
Joi și Duminică	843 750			157 1242 330		sosesc pleacă pleacă sosesc	Buziaș M.-Ilia Mărgineu M.-Ilia Buziaș	Mercurea și Duminică	150	1242	330 1242
547 632	402 523	831 947	929 1029	910 1032		pleacă pleacă	Lugoș Caransebeș	644 602	611 512	502 400	614 531 1024
828 853	711 800 828		1230 1256	1221 110 138	411 543 639	pleacă pleacă sosesc	Domașnia-Cornia Băile-Herculane Orșova	345 315	333 233 156	414 327 258	844 733 655
859 907			111 120	230 230		pleacă sosesc	Orșova Verciorova	255 215	1259 1250	226 218	

Budapesta, gara de Vest (ny. p. u.), — Timișoara — Baziaș

M. I-III	P. I-III	P. I-III	P. I-III	P. I-III	P. I-III	Stațiunile	P. I-III	P. I-III	P. I-III	P. I-III	P. I-III
650 520	815 149	830 531	230 802	650 520		pleacă sosesc	Budapesta Timișoara-Iosefin	715 930	125 710 750	710 925	740 153
830 843	210 222	822 834	846 838	603 621		pleacă sosesc	Timișoara-Iosefin Chișoda	805 753	742 729	703 651	635 623
1030	1125	552	1021	456		sosesc pleacă	Buziaș Buziaș	1019	552	1030	456
	223 251	835 901		622 653		pleacă sosesc	Chișoda Jebel	752 724		650 620	
	318 453	944		737 930		sosesc sosesc	Ciacova Boca	676 520		548	
	1015 1216	520 656		548		pleacă pleacă	Boca Ciacova			930 737	
	255 308	902 915		658 711		pleacă sosesc	Jebel Voitec	719 705		619 605	
	359 554	1010 1150		815 1011		sosesc sosesc	Gataia N.-Bogșa	612 424		508 340	
	915 1103	424 612		340 508		pleacă pleacă	N.-Bogșa Gataia	1150 1010		1011 815	
	310 420	919 1025		717 827		pleacă sosesc	Voitec Verșeț	704 554		601 452	
		502 631		340 547		sosesc sosesc	Gataia Buziaș	403 152			
	1023 952			1265 1205		sosesc sosesc	T.-Cubin Panciova	201 217			
		201 152 403		350 418 605		pleacă pleacă pleacă	Panciova T.-Cubin Buziaș Gataia	952 1023		1225	
	434 504	1033 1100		837 907		pleacă sosesc	Verșeț Iasenova	537 505		447 415	
	1046 1105	1256		306		sosesc sosesc pleacă	Oravița Anina Anina Oravița	1105		225	
	510 550	1105 1141		913 954		pleacă sosesc	Iasenova Baziaș	450 404		405 323	

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare și 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Os. Ex.=Trenul Orient-Ostende-Expres, A.=Tren accelerat, P.=Tren de persoane, M.=Tren mestecat.